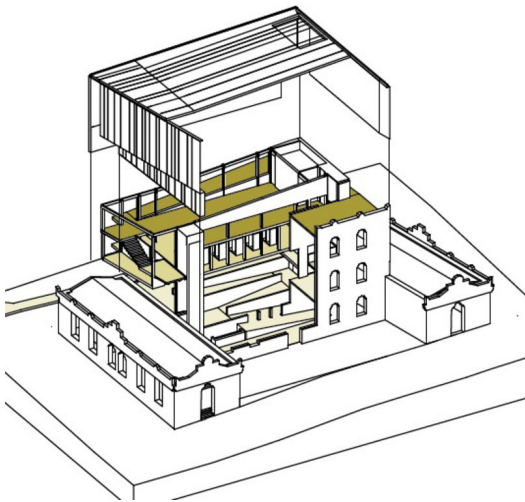


El far de Benjamin

Jordi Pigem i Joan Falgueras desvelen el projecte de reforma de l'antic ajuntament de Portbou, que acollirà la Casa Walter Benjamin



Detall del disseny del projecte de la Casa Walter Benjamin, de Pigem-Falgueras F.A.N.

El pas de Walter Benjamin per Portbou, a l'extrem nord de la Costa Brava, fugint de l'horror nazi, va ser efímer. Tanmateix, la seva petjada s'allarga fins avui dia. El memorial Passatges, de Dani Karavan, ha esdevingut un autèntic lloc de pelegrinatge, una escultura que abraça el paisatge que no només en recorda aquesta petja i la dignifica, sinó que a més reivindica la figura i el llegat del pensador alemany d'origen jueu (Berlín, 1892-Portbou, 1940). Ara, aquest far del pensament té la llum més intensa, després que els arquitectes Jordi Pigem i Joan Falgueras hagin presentat el projecte de reforma de l'antic ajuntament de Portbou, que ha d'acollir la Casa Walter Benjamin.

El projecte, anhelat de fa anys però amb grans dificultats per finançar-lo, es va presentar en públic durant la 6a Escola d'Estiu Walter Benjamin, que s'ha celebrat aquest cap de setmana i es

podrà veure exposat a la sala de duanes de l'estació de tren fins al 12 d'octubre. El projecte elaborat per Pigem i Falgueras ha estat patrocinat per Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC).

Pel que es pot veure i els arquitectes han mostrat, es reformarà l'edifici de les antigues escoles i antic ajuntament de Portbou –edifici històric de gran càrrega simbòlica, reconegut com a bé cultural d'interès local– per tal d'explicar de forma permanent la memòria del pas de Benjamin per aquesta població i acollir el seu pensament. A més, es convertirà en un centre d'estudis i recerca de vocació internacional per a la difusió, promoció i comprensió d'aquesta figura universal que atrau centenars de visitants anuals a aquesta població. Tal com van explicar davant del públic present, “pretén convertir-se en un centre promotor i defensor dels valors ètics i de la modernitat, de la identitat europea i de la cultura de pau en la societat actual, un espai que des de la cultura reivindiqui la memòria històrica, els valors democràtics, els drets humans, i tingui Portbou com a lloc de referència dedicat a la memòria, la frontera i l'exili, que contribueixi a la promoció del seu patrimoni històric, cultural i paisatgístic”. I està previst que aviat s'iniciïn algunes reformes que acolliran el fons bibliogràfic de Walter Benjamin propietat de la Fundació Angelus Novus [<http://walterbenjaminportbou.org/>], una fundació privada que està impulsant el projecte amb l'acord de tenir una cessió d'ús de l'edifici municipal per gestionar-lo.

L'alcalde de Portbou, Xavier Barranco, es mostra entusiasmat amb aquest avantprojecte, després d'anys patint la sensació de viure “el dia de la marmota”, com va declarar durant la presentació. En declaracions a aquest diari, creu que per fi poden posar “fil a l'agulla” perquè gràcies a l'impuls que els ha donat Ricard Font, actual secretari general del Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori i fins fa poc president de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, “s'ha encès la metxa que ens permet explicar allà on sigui no una idea com fins ara, sinó ja un projecte concret”. Barranco considera que comencen a veure “la llum al fons del túnel” tot i que reconeix que queda molta feina per fer, sobretot per trobar finançament. Però està convençut que el projecte i la figura s'ho valen, perquè no es tracta d'un projecte només local, sinó comarcal i de país. “La Casa Walter Benjamin té un sentit i una lògica, i el projecte té una base intel·lectual. Acollirà les dues biblioteques amb

un fons bibliogràfic de Benjamin i els seus coetanis més important d'Europa", subratlla. Assegura que té els compromisos de Cultura de la Generalitat, la Diputació i Memorial Democràtic –el seu nou director, Vicenç Villatoro, va cloure l'escola d'estiu–, a més de partners internacionals com el govern federal alemany, que ja va finançar la meitat del monument de Karavan.

Per la seva part, Pilar Parcerisas, presidenta de la Fundació Angelus Novus, destaca que el projecte és "proper, de quilòmetre zero, ja que està fet per uns arquitectes que coneixen el lloc, el clima, la geografia i la idiosincràsia d'una població que necessita incentius com aquest per a la recuperació de l'economia i la població". Creu que amb aquest projecte "s'arrodoniria patrimonialment" la visita al memorial, a més que salvaria l'únic edifici antic que hi ha enmig de la població, amb un component de memòria històrica d'haver estat refugi durant la guerra civil, antiga escola i antic ajuntament.

Parcerisas recorda que per Portbou hi van passar molts altres intel·lectuals, a més de Benjamin, i que el centre pot ajudar a reconstruir aquesta memòria. "Portbou és un lloc internacional, hi continua passant molta gent de tot el món. Cal salvar el relat i difondre'l, explicar Benjamin i Karavan establint el lligam memòria i espai paisatgístic. I gràcies als arxius del pensador, establir un lligam amb Berlín-alfa i Portbou-omega." La presidenta de la fundació afegeix que ja s'estudia la possibilitat d'establir un nexa entre l'edifici i el memorial.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 28-09-2021, Pàgina 33

-El Punt Avui. Nacional 28-09-2021, Pàgina 23

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2034757-el-far-de-benjamin.html>